

נשעייה באמתא מלבר .

Qu'il l'enduisse la surface d'une coudée vers l'extérieur.

יהא טח בטיט אמה בראש הכותל מבחוץ:

Qu'il enduisse d'argile, une coudée (*sur une coudée*) au sommet du mur, vers l'extérieur.

ומקפל ליה .

Il le gratte.

מקפלר :

Il le gratte.

הוצא .

Houtza.

אם עשו מחיצת נצרים כיצד יעשו חזית :

S'ils ont fait une cloison en osier, comment feront-ils le fronton?

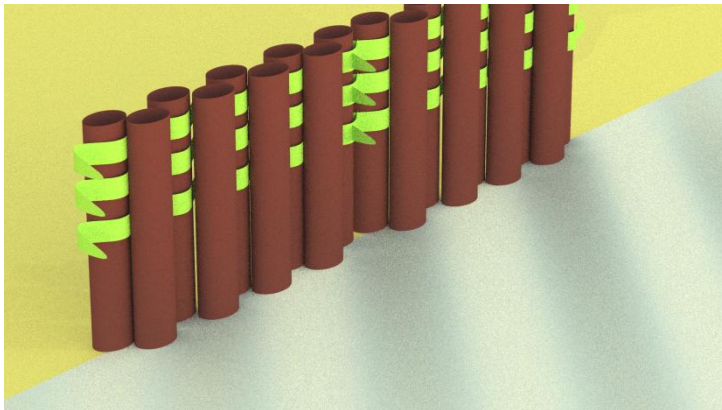
סינופי יריכי לבר .

Replier les extrémités vers l'extérieur.

ראשי ההוצים ישב לצד שדה חבירו וכשיהיה סונף ההוצים כשיכלה האחד ויתן את חבירו יסנפנו מבחוץ :

Il repliera la tête des branches vers le champ de son voisin, et lorsqu'il tressera les branches, et qu'il sera arrivé au bout de l'une et (avant de placer) placera la seconde, il repliera la 1ère vers l'extérieur.*

* D'après ceci les branches sont tressées horizontalement, à la fin de chaque branche il fera ressortir l'extrémité vers le champ de son ami.

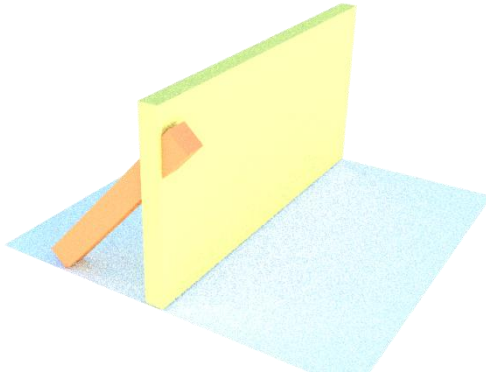
הג"ה יריכי כדאמרי' לעיל טפח יתירא לביני אורבי תמ"ש.

Hagaha, "yérikhé" (que l'on a traduit par extrémités) est l'équivalent de ce que nous avons dit plus haut: la paume supplémentaire pour le ciment entre les rangées" (*qui permet de consolider le mur, au même titre qu'ici les branches consolident la palissade*) **Tosfot Moreinou Chmouel**. (Rashbam petit fils de Rachi)

ור"ח פי' מוציא ראשי הקנים ודפנא שהוא הקנים העומדים לחיזוק המחיצה לחוץ מתוך פירושו משמע שהקנים שמעמידן מן הצד לסמוך הכותל וזהו לשון סניפין ע"כ:

Et Rabeinou H'anan'el a expliqué ainsi: il fait ressortir l'extrémité des bâtons, et "daphna" qui sont en fait les bâtons qui soutiennent la palissade, (*il les fera ressortir*) vers l'extérieur; (*Rashbam*)

explique les paroles de Rabeinou H'anan'el) de son commentaire il ressort que les bâtons que l'on place sur les côtés pour soutenir la palissade, c'est ainsi que l'on explique le mot " סניפין ". (jusqu'ici) la Hagaha.

אלא בשטרא .

Uniquement avec un contrat.

אם עשה האחד יביא עדים ויחתמו לו ואם עשהו שנים יעידו עדים ויחתמו דס"ל קופלא דטינא מעילויה הוצא לא ידיע :

Si l'un d'eux a construit seul, il amènera des témoins qui lui certifieront (*par leur signature sur un acte qu'il a bien construit tout seul*), et si les deux ont participé (*à la construction*) les témoins témoigneront et signeront (*l'acte*), car selon cet avis, le grattage de l'argile sur les branches de palmier n'est pas détectable.

ולא יעשו .

Qu'ils ne fassent pas.

חזית לא לזה ולא לזה והרי סימן שלא עשאה האחד בשלו שאילו עשאה היה עושה חזית מבחוץ :
Ni l'un ni l'autre, cela signe le fait qu'aucun des deux n'a construit par ses propres moyens, car si c'était le cas il aurait construit un fronton vers l'extérieur.

ועביד דידיה .

Et fait le sien.

עשה חזית מבחוץ :

Il fait un fronton vers l'extérieur.

ותקנתא לרמאי .

Une parade pour le trompeur.

בתמיה וכי מפני דאגת רמאין איכפל תנא למיתני הא מתני':
(lire) avec étonnement: est-ce à cause du souci que causent les trompeurs, que le Tana a rajouté (cet élément) pour nous enseigner cet enseignement?

ורישא .

Et la Reicha. (*première partie de cet enseignement*)

דקתני ועושה חזית מבחוץ לאו תקנתא משום רמאי הוא דלא לימא חבריה של שנינו הוא :
Dans lequel la Michna nous enseigne: "il fera un fronton vers l'extérieur" n'est-ce une parade pour le trompeur? afin que son ami ne prétende pas que "cela appartient à nous deux".

תנא דינא .

Il a enseigné une loi.

הואיל ובקעה אין מנהג לגדור אין יכול לכופו אלא כונס לתוך שלו ובונה ואידי דתנא דינא תנא תקנתא ועושה חזית משום רמאי אלא סיפא דינא לא תנא דהא פשיטא דאם עשו מדעת שניהם תעשה משל שניהם וכולה משום תקנתא הוא דתנייה :

Puisque dans la vallée l'usage est de ne pas clôturer, il ne peut pas forcer (l'autre), mais il rentre dans son terrain, et construit; et comme il nous est enseigné une loi, il a aussi été enseigné une parade "il fera un fronton vers l'extérieur", pour prévenir l'agissement d'un trompeur; par contre la "seïfa" (fin) il ne nous est enseigné aucune loi, car il est évident que s'il l'on fait d'un commun accord la construction se fera avec leur participation mutuelle, et cette partie de la Michna n'est utile que pour décrire une manière de déjouer un trompeur.

מתני': המקיף את חבירו משלש רוחותיו .

Michna: Celui qui entoure son ami de trois côtés.

שקנה ג' שדות סביב שדה חבירו לשלשת מצריה וגדר את שלשתן ונמצא שדהו של אמצעי זה מוקף משלש רוחותיו :

Il a acquis 3 champs autour de celui de son ami, avec trois limites communes; et les a clôturés, il se trouve donc, que le champ qui appartient à celui du milieu, est entouré des trois côtés.

אין מחייבין אותו .

Onne le force pas.

לתת כלום כדאמרי' דסתם בקעה מקום שנהגו שלא לגדור הוא:

De donner quoi que ce soit, car une simple vallée est considérée comme un lieu où il n'y a pas usage de clôturer.

הג"ה תמ"ש

Hagaha Tosfot Moreinou Chmouel.

ול"נ (וליי נראה) טעמא משום דאכתי לא מהני ליה מידי שהכל יכולים ליכנס מרוח רביעית

Il me semble que la raison (*pour laquelle il n'est pas forcé de participer aux frais*) est que (*les 3 clôtures*) ne lui servent à rien, car quiconque peut entrer dans son champ par le 4^{em} côté

אבל אם גדר רביעית מחייבין אותו כדאמרינן בגמ' ואע"ג דאמרינן לעיל דסתם בקעה מקום שנהגו שלא לגדור הוא ה"מ (הני מילי) בין בקעה לבקעה וכותל גבוה ד' אמות לשם הוא דלא בעינן מ"ט דליכא היזק ראייה אבל בשביל היזק בהמות שלא יכנסו לשדה צריך לגדור גדר שלו עשרה טפחים המונע מליכנס הבהמות:

mais s'il clôture le 4^{em} côté, on le force, comme on le dit dans la Guemara, et bien que l'on ait dit plus haut, qu'une simple vallée est semblable à un lieu dont l'usage est de ne pas clôturer, ceci s'applique entre une vallée et une autre, et l'on n'a guère besoin pour cela d'un mur haut de 4 coudées, pourquoi? car il n'y a pas de dommage de vision, mais pour empêcher les animaux d'entrer dans le champ et de causer des dommages, il faut clôturer à une hauteur de 10 paumes pour empêcher les animaux de pénétrer:

ה"ג ר' יוסי אומר אם עמד וגדר את הרביעית ולא גרסי' ניקף:

Ainsi est la version: Rabbi Yossi dit: s'il s'est levé et a clôturé la 4ème, et ne pas dire "l'entouré"

הג"ה וכן בפירוש ר"ח ומיהו אניקף מפרשינן לה לקמן .

Hagaha, il en est aussi ainsi dans le commentaire de Rabeinou H'anan'el, et malgré tout, (la version qui tient compte du mot) "l'entouré" est expliquée plus loin.

תוס' והכי מוכח בפ"ב דב"ק והלשון מוכיח דקתני אם עמד ולא קתני אם גדר מכלל דלאו בההוא דגדר השלש מיירי.
ת' מו' שמ' ע"כ :

Tosfot: il en est ainsi dans de 2^{em} chapitre du traité Baba Kamma, l'expression utilisée par la Michna est: "s'il se lève" et non pas s'il "s'il a clôturé", ce qui prouve que ce n'est pas de celui qui a clôturé les trois côtés, dont on parle. (*s'est levé signifie qu'avant il était inactif*)

Tosfot Moreinou Chmouel jusqu'ici.

מגלגלין עליו את הכל .

On lui fait payer le tout.

לתת חלקו בשלשת הראשונות דכיון דגדר את הצד הפתוח גלי דעתיה דניחא ליה במאי דגדר חבריה :

Il donnera sa part (*pour la construction*) des 3 premières (*clôtures*), car puisqu'il a clôturé le côté qui demeurait ouvert, il a démontré que les clôtures réalisées par son ami lui convenaient.

גמ' לפי מה שגדר .

Guemara en fonction de ce avec quoi il a fait les clôtures.

בכל יציאות שהוציא בהן הראשון יחזיר לו מחצה :

Sur toutes les dépenses qu'a engagé le premier, il lui remboursera la moitié:

דמי קנים .

Le prix de roseaux.

דאמר ליה לדידי סגי לי בגדר קנים ואי אפשר בהוצאה של גדר אבנים:

Car il lui dit (*il peut prétendre*) pour moi il suffit d'une clôture en roseaux, et je n'accepte pas les dépenses générées par une clôture en pierres.

ה"ג (הכי גרסינן) תנן המקיף את חבירו מג' רוחותיו אין מחייבין אותו הא רביעית מחייבין אותו אימא סיפא ר' יוסי אומר כו' וגדר את הראשונה כו' אין מחייבין אותו.

Ainsi est le version (correcte) "la Michna nous enseigne: celui qui entoure son ami de trois côtés, on ne le forcera pas, mais si le 4^{em} côté est clôturé, on le force, dis la fin Rabbi Yossi dit etc. et qu'il a clôturé la 1ère etc. on ne le force pas.

דהא לא אהני ליה מידי שהרי גלוי הוא מצד רביעית הא אם גדר עוד מקיף את הרביעית מחייבין אותו דאהני ליה :
Car il cela ne lui a servi à rien, le 4^{em} côté étant ouvert, mais si celui qui entoure a clôturé le 4^{em} côté, on le force, car cela lui est utile.

Dis la fin: Rabbi Yossi dit.

בשלמא לרב הונא דאמר הכל דר' יוסי במה שגדר הוא היינו דאיכא בין ת"ק לר' יוסי
Cela va bien pour Rav Hounna qui a dit que "le tout" (exprimé) Rabbi Yossi, est fonction de ce avec quoi il a clôturé, c'est pour cela qu'il y a une différence entre le 1er Tana et Rabbi Yossi

דת"ק דלא נקט לישנא דהכל סבר דמי קנים בזול הוא דמחייבין אותו ור' יוסי סבר כו'
Car le 1er Tana qui n'a pas utilisé l'expression "le tout", pense qu'on le forcera à donner le prix de roseaux bon marché, et Rabbi Yossi pense etc.

דהא ליכא למימר דת"ק דוקא אם גדר מקיף את הרביעית הוא דמחייבין אותו אבל אם גדר ניקף לא דכ"ש (כל שכן)
הוא: השתא היכא דלא גלי דעתיה דניחא ליה בהיקיפא קא מחייב ליה, כ"ש היכא דגלי!
Car il n'y a pas lieu de dire, que pour le premier Tana, précisément, c'est lorsque celui qui entoure qui clôture le 4^{em}, qu'on le forcera, mais si c'est l'entouré non, (on ne le forcera pas de donner sa participation pour les 3 autres) car il y a un a fortiori: dans le cas où il n'aurait pas exprimé sa satisfaction (il ne dit rien et n'a rien fait) pour les clôtures (si c'est celui qui entoure qui fait les 4) on le force, donc **a fortiori** s'il exprime sa satisfaction (en construisant la 4ème) (il devra participer pour les 3 autres clôtures)

ולר' יוסי נמי קס"ד השתא דתנא ניקף וה"ה למקיף אלא בגלגול דהכל הוא דפליגי :
et pour Rabbi Yossi aussi, on suppose maintenant, que l'on enseigne dans la Michna "l'entouré" et cela est aussi valable pour celui qui entoure, (ce qui veut dire que pour l'instant au point où en est le raisonnement de la Guemara, le 1er Tana est Rabbi Yossi sont d'accord que la participation est exigée lorsque le 4^{em} côté est clôturé par n'importe lequel des deux) leur désaccord porte sur l'interprétation du "le tout" (on lui fera payer le tout):

אלא לת"ק דמי קנים נמי לא יהיב ליה אלא מאי יהיב ליה .

Mais pour le 1er Tana, s'il ne lui donne pas le prix de roseaux bon marché, que lui donne-t-il?

מאי מחייבין אותו דדייקינן ממילתיה :

Quel sorte de dédommagement peut-on déduire de ses paroles (1er Tana):

יהב ליה אגר נטירא .

Il lui donne le prix du gardiennage.

דבר מועט שהיה צריך ליתן לשומר בכל שנה כשהיא בקמותיה :
Une somme minime, qu'il aurait du donner au gardien, chaque année, lorsque la récolte est mûre.

דתנא קמא סבר .

Le 1er Tana pense.

דמי רביעית יהיב ליה אם גדרה מקיף
Il lui donnera sa participation pour la 4ème si celui qui entoure l'a faite
אבל דמי הראשונות לא יהיב ליה שכבר יצא מהם זכאי בבית דין שהיו שם ימים רבים ולא הועילו לו
mais pas le prix (participation) pour les 3 premières, car il en serait sorti acquitté par le tribunal, car même si la construction de ces clôtures est ancienne, elles ne lui servi à rien

ואם גדרה ניקף לרביעית לא יהיב ליה מידי כדפיר' שכבר יצא ידי בית דין מהם
et si c'est l'entouré qui a fait la 4ème il ne lui donnera rien du tout, comme nous l'avons
expliqué, car il en serait sorti acquitté par le tribunal

ולר' יוסי לא שנא גדרה ניקף ולא שנא מקיף מגלגלין עליו את הכל בכולן דמי קנים :
Et pour Rabbi Yossi quelque soit celui qui a clôturé la 4ème on le forcera de tout payer
(participer) aux prix des roseaux:

ואיבעית אימא מקיף וניקף איכא בינייהו .

Et si tu veux dis, "celui qui entoure" et "entouré" il y a entre eux.

דתנא קמא אית ליה דרבי יוסי היכא דגדרה ניקף
(on dira que) le 1er Tana pense comme Rabbi Yossi au cas où c'est l'entouré qui l'a faite

אבל רבי יוסי לית ליה דתנא קמא בגדר מקיף
Mais Rabbi Yossi ne pense pas comme le 1er Tana au cas où celui qui entoure l'a clôturée
תנא קמא סבר לא שנא ניקף ולא שנא מקיף כי גדר לרביעית מחייבין אותו
le 1er Tana pense qu'il n'y a pas de différence, que ce soit l'entouré ou que ce soit celui qui
entoure, qui aient fait la 4ème, on le forcera

דהא תנא קמא במקיף איירי ודייקינן ממילתיה הא רביעית מחייבין אותו וכל שכן כשגדרה ניקף דגלי דעתיה :
Car le 1er Tana parle de **celui qui entoure** (car dans l'énoncé de la Michna, à son début, on ne parle
que de celui qui entoure) , et l'on déduit de ses paroles: si la 4ème (est faite) on le forcera, et à
fortiori si c'est l'entouré, par le fait qu'il exprime (sa satisfaction pour la construction des
autres, en terminant la 4ème)